

Alkotónap - téli ünnepkör

Bázisintézményi program
2023. december 15.

Alkotónap - téli ünnepkör

Adventtől Vízkeresztig

- A téli ünnepkör jeles napjai, időszakai
- Hozzájuk kapcsolódó fontosabb tudnivalók
- Csoportmunkában kézműveskedni, alkotni

Téli ünnepkör

Adventtől Vízkeresztig

A magyar paraszti hagyomány szokásokban, ünneplésben leggazdagabb időszaka volt.

Téli ünnepkör

Ide esik: téli napforduló ideje, a csillagászati tél kezdete (dec. 21.)

- leghosszabb éjszaka, legrövidebb nappal

Az esztendő legsötétebb időszaka

A fény kitüntetett szerepe

Az ünnepkör jeles napjaihoz kapcsolódó szokásokban fontos szerepet kap:

- a jövő esztendő termékenységének biztosítása
- baj, betegség elhárítása
- egészség megtartása

Téli ünnepkör

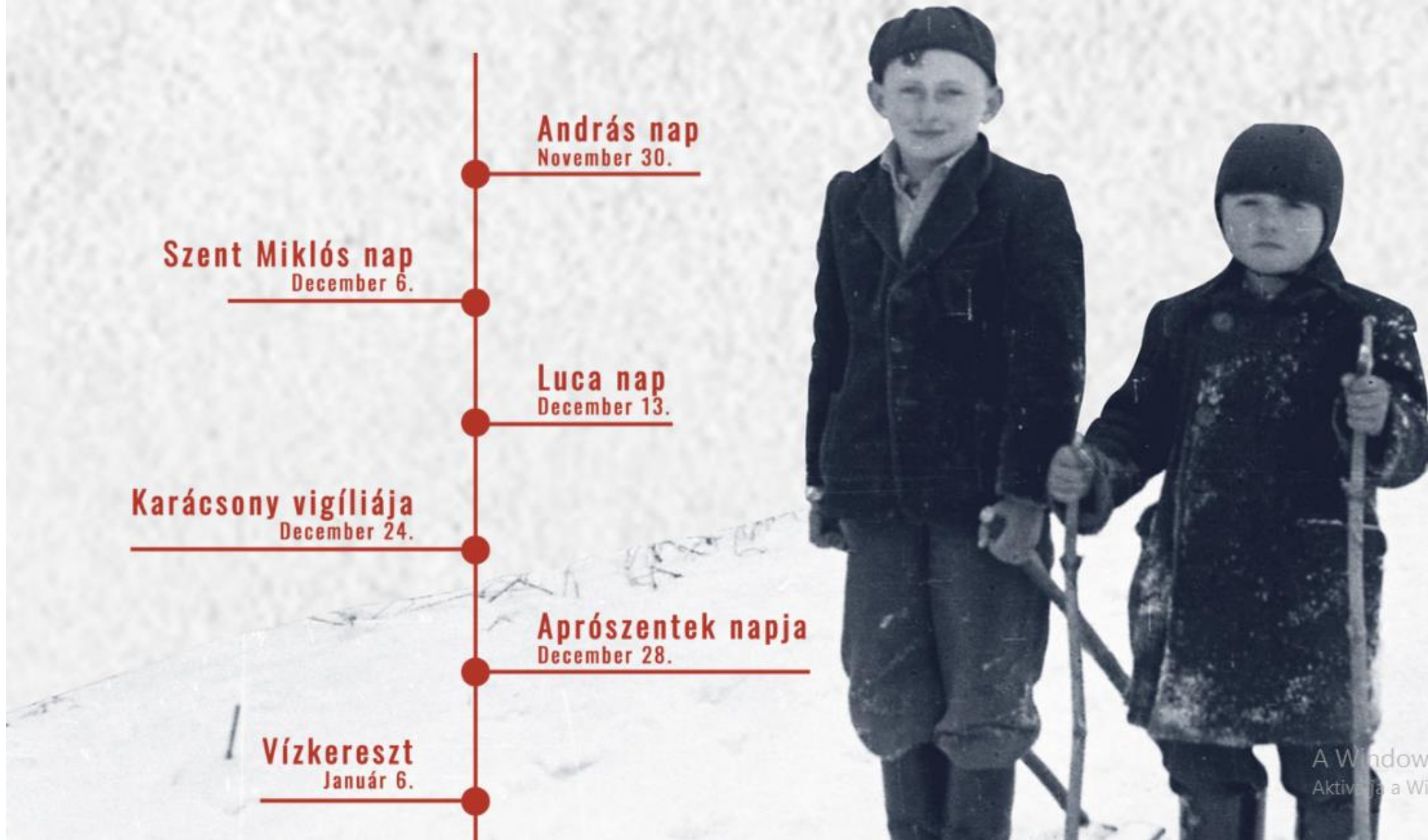
Adventtől Vízkeresztig

Két nagy szakaszra bonthatjuk:

- 1. Adventi időszak
- 2. Karácsonyi időszak

Téli ünnepkör

Adventi időszak

Advent: karácsony (december 25.) előtti negyedik vasárnap, Szent András apostol napjához (november 30.) legközelebb eső vasárnap veszi kezdetét és karácsony vigíliájáig tart.

Adventi időszak

Az advent szó:

- a latin „*adventus Domini*” kifejezésből származik, ami annyit tesz „az Úr eljövetele”.
- „eljövetelt”, „várakozást” jelent, a karácsonyra való előkészület ideje.

Adventi időszak

A karácsonyt megelőző várakozás a Jézus Krisztus születését ünneplő éjszakai misével ér véget.

Adventi időszak

Böjti időszak

Az emberek...

- elcsendesedtek
- nem tartottak hangos mulatságokat

Napjainkban:

- az adventi koszorú gyertyáinak vasárnaponkénti meggyújtása idézheti fel bennünk az Advent valódi üzenetét: az elcsendesedést és várakozást.

Adventi koszorú

Manapság:

- szinte minden család asztalán ott találunk adventben.

Ötlete:

- 19. század elején német területről jutott el hozzánk.

Készítésének szokása:

- Magyarországon a 20. század végén kezdett elterjedni.

Adventi koszorú

A katolikus egyházban az adventi koszorún megjelenő gyertyák színei és jelképei:

1. vasárnap – lila – hit
2. vasárnap – lila – remény
3. vasárnap – rózsaszín – öröm
4. vasárnap – lila – szeretet

Csoportfeladat:

- az advent, az elcsendesedés, várakozás időszakában vagyunk
- adventi koszorú készítése természetes anyagokból

Luca-nap

(december 13.)

- Az adventi ünnepkör egyik legeseménydúsabb napja.
- A Luca név jelentése „fény”.
- Régen (Gergely naptár előtt) az esztendő legrövidebb nappala és leghosszabb éjszakája e napra esett.
- Az év legsötétebb napja.
- A sötét nap félelemmel töltötte el az embereket.
- Rengeteg szokás, babona kapcsolódott ehhez a naphoz.

Luca-nap

(december 13.)

Luca-nap

december 13.

Luca 283-ban született egy nagyon gazdag családban, Itáliában (Olaszországban). Sokat segített a szegényeknek, pénzt és ételt adott nekik. December 13. Luca-napja, amit sok országban ünnepelnek: Olaszországban, Svédországban, Norvégiában, Dániában, Finnországban, Horvátországban és Magyarországon is.

Mit csinálunk Luca-napján Magyarországon?

				
Luca széket készítünk.	Töklámpást faragunk.	Boszorkányt keresünk.	Búzát ültetünk.	Fokhagymát eszünk.

Hagymakalendárium

Ez a nap alkalmas volt a jövő esztendőre vonatkozó jóslások elvégzésére.

A Luca napján készített hagymakalendárium segítségével előre megjósolták az esős és száraz hónapokat.

Hagymakalendárium

Egy nagy fej vöröshagymát négyfelé vágtak és széjjelszedték ízekre. Kiválasztottak tizenkét egészséges hagymalevelet és mindegyikbe egy csipetnyi sót szórtak.

A hagymaleveleket sorban egy tányérba vagy tepsibe tették, megjegyezve, hogy melyik milyen hónapot jelöl, és feltették a kemence tetejére. Néhány órányi pihentetés után megnézték, melyik hónap hagymalevelén olvadt el a só. Úgy tartották, az a hónap esős lesz, s amelyikben száraz maradt, abban a hónapban nem lesz eső. Vajon 2024-ben mely hónapokban kell esőkabátot hordanunk?

Karácsonyi időszak

Karácsonytól Vízkeresztig

Kiemelkedő napok:

- Karácsony (december 25-26.)
- Aprószentek (december 28.)
- Vízkereszt (január 6.)

Karácsony

december 25-26.

A keresztények egyik legnagyobb ünnepe

Jézus születésének napja

Meghatározó jelképe napjainkban:

- a feldíszített karácsonyfa

Magyar hagyomány szerint:

- a fát december 24-én állítják, és vízkeresztig (január 6.) áll

Karácsonyfa története

Zöld fenyőág

- évről évre a megújuló természet mágikus jelképe

Díszített fenyőfa (19. sz.)

- gyertyákkal, almával, dióval és különleges dekorációkkal díszítettek

Karácsonyfa hagyománya

- első karácsonyfa Magyarországon -> Brunszvik Teréz grófnő (1824)
- Karácsonyfa kézimunkadíszekkel -> nőnevelő-intézet növendékei Deák Ferencnek (aradi Alföld c. újság, 1862)

Csapatfeladat:

- Kézzel készített karácsonyfadíszek készítése természetes anyagokból és papírból

Csoporthelyi feladatok

Adventi koszorú
Hagymakalendárium
Karácsonyfadíszek

Köszönjük szépen
a megtisztelő
figyelmet!